

# A jövedelmezően kitermelhető erdők meghatározása

Az Európai Erdészeti Intézet (EFI), a szentpétervári Erdészeti Műszaki Akadémiával (*dr. Galina Filiushkina*) közösen a moszkvai Erdészeti Specialisták Oktatási és Gyakorlati Intézete (*dr. Anatoly Petrov*) részére az erdészeti erőforrások kitermelésének új modelljét dolgozta ki.

Oroszország több régiójában a jövedelmező fakitermelések a vasút, a közút és a vízi szállítási útvonalak mentén koncentráálódtak. Mára ezeken a területeken fiatal, és nagyjából kevésbé értékes fafajokból álló állományok maradtak, s a vágásérett erdők jórészt a távolabbi területeken találhatóak. Az orosz faipari vállalkozások gyenge versenyképessége az erdőállományok alacsony jövedelmezőségének a következménye. A faipari cégek átlagosan körülbelül 1 USD/m<sup>3</sup> tőrárt fizetnek. Az alacsony jövedelmezőség miatt csökkent a befektetés az erdőgazdálkodásba, az erdőművelésbe és az erdővédelembe.

A közelmúltban tárgyalták az Orosz Szövetség új erdészeti politikáját, amelyben a legnagyobb problémát az erdészeti erőforrásokból kitermelhető erdőállományok nagy jövedelemkülönbsége jelenti. A múltban, a tervgazdálkodás idején az állam viselte az 1800 km-es szállítási távolság költségeit, így minden erdőállomány gazdaságosan kitermelhető volt. Az erdőgazdálkodás fejlesztése érdekében nemcsak a fafeldolgozó ipari vállalkozások jövedelmezőségét kell javítani, hanem azokat az erdőállományokat is meg kell határozni, amelyek gazdaságosan kitermelhetők.

Az egyes erdőgazdasági területeken a jövedelmező állományokat a szállítási költségeket minimalizáló elemzéssel határozhatjuk meg. A kitermelhető állomány tőrára (erdőjáradék) az alábbi képlettel becsülhető:

$$r = \frac{P_0 - R_1 - C_1}{m} - T - R_{2(x_1)} - C_{2(x_1)}$$

ahol,

$P_0$  = a feldolgozott fatermék ára,

$R_1$  = a feldolgozóipar normatív nyeresége,

$C_1$  = a feldolgozóipar normatív termelési költsége,

$m$  = a fafogyasztás és az egyenértékű végtermék hányadosa,

$T$  = a rönk becsült szállítási költsége,

$C_{2(x_1)}$  = a fakitermelés normatív költsége,

$R_{2(x_1)}$  = a fakitermelés normatív nyeresége.

A jövedelmezően kitermelhető állományt a következő egyenlőség adja:

$$r - S \geq 0$$

ahol,

$S$  = az erdőfelújítás normatív költsége.

Ha az erdőjáradék nagyobb vagy egyenlő, mint a normatív erdőfelújítási költség, akkor az erdőállomány jövedelmezően kitermelhető.

A kifejlesztett modellt, Északnyugat Oroszországban, a novgorodi körzetben valóságos körülmények között is kipróbálták. Az első eredmények igazolták a modell használhatóságát.

Az összefüggés bármely paraméterét

megváltoztatva elemezhető, hogy az összes erdészeti erőforráson belül, mely erdőállományok válnak jövedelmezővé, és melyek lesznek veszteségesek. Így például kimutatható, hogy az adott területre telepített új fafeldolgozó üzem, milyen hatással lesz az erdőállományok jövedelmezőségére. De egy adott fatermék-kereslet mellett meghatározhatjuk azokat a veszteséges erdőállományokat, amelyeket érdemes inkább ökológiai védelem alá vonni.

A modell gyakorlati kipróbálása 2003 végére fejeződik be. A tesztidőszakot követően a modellt más körzetekben, esetleg más országokban is az erdészeti és beruházási tervek készítésénél fogják alkalmazni.

**Horváth Zoltán**

(EFI News, 2003/2)

## Erdőérték – értékbecslés

Az erdőket az esztétikai és ökológiai értékükön túl manapság forintosítani is kell tudnunk, hiszen bizonyos relációkban, így a magánforgalomban, az NIA programokban, a vadkárok során vagy a hitelezésben is szükségessé vált az objektív értékbecslés.

Az Erdőmérnöki Kar 120 órás felsőfokú szaktanfolyamot szervezett, melyről a Magánerdészeti Szakosztály elnöke, *dr. Balázs István* egykori oktatónk, mint mai „kisdiák” elmondta, hogy a tanfolyam komoly próbára tette a 38 fős hallgatóságot, hiszen kilenc tárgyból kellett vizsgázni és négy szakdolgozatot kellett készíteni.

A hallgatók jól hasznosítható tudást szereztek, és a több évtizedes tapasztalati tudásukat is megfelelően rendszerezheték, hogy majd segítséget nyújthassanak azon erdész kollégák számára, akiknek ilyen problémáik adódnak.

Ha a magánerdőgazdákat az erdeik értékelése során jogsérelem érné, úgy az OEE Magánerdészeti Szakosztályához, *dr. Balázs István*hoz (tel.: 06-304-928-962) is lehet fordulni, aki vállalja a kollégák felkészítését az ügyeik rendezésében.

**Dr. Czerny Károly**

### MAXWALD

**traktorra szerelhető rönkmozgató berendezések**

**Kötélcsörlők 2,5 tonnáig**

**Támlás kötélcsohlók 10 tonnáig**

**Rönkfogók: megfogó erő 4500 kg**

**Drótkötélpályák: max. 300 m, 1000 kg**

**Képviselet: VIKING'S Bt.**

**6500 Baja, Szent Antal u. 48.**

**Tel./Fax: 79/426-269 • Mobil: 30/6065-594**